

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

De Hæretico, seu Hæresi. Quid sit Hæresis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

ticorum sumere, quia ex circumstantiis personarum, loci, temporis, adiutorum, &c. determinatur ea cœna ad profitendum cultum hæreticæ Religionis. Merito quidem: sed id intelligo, aliquo vidente vel cum prædictis ceremoniis adiunctis: nam cæterum nullo adverte, & nihil referendo ad falsum cultum, nec carnes materialiter comedere nec est indifferens, nec ex peccatum. Ita Castro P. l. c. n. 10. Sanch. lib. 2. in Dec. c. 31. n. 7. Idem docere solemus de Idolothytis, hoc est, de carnibus sacrificatis idolo.

Quartus Casus, De ingrediente templum falsæ sectæ, ubi offerente, & similibus.

Thus adolere, adorare, genuflectere idolo, nunquam, quocunque metu mortis libere certum sit. Ita Layman lib. 2. tr. 1. c. 2. n. 3. & 4. Quid enim est profecti exterioris cultum idolorum, si hoc non est? Difficultas ergo solum superest de ingrediente Templum, seu Moschæas falsæ Religionis, de quæ conciones inibi audiente: posset enim id fieri ob finem indifferenter verbi gratia, curiositatis, vel observandi quid ibi fiat, ut confutetur, vel causa associandi Dominum infidelium, vel ob quid simile. Puto distinguendum esse, Si nullum sit tui periculum deferendi fidem, nec scandalum aliorum, qui fortè tuo exemplo ad cultum idolo profitendum commoverentur, utique non esset saltem culpa mortalis, illuc accedere, & cum causa proportionata, ne venialis quidem. Ita Sanch. lib. 2. in Dec. c. 31. n. 8. Bonac. tom. 1. circa primum Decal. præc. d. 3. q. 2. p. 3. n. 27. sine; licet contrarium doceat Castro Pal. mox citandus n. 12. Ratio est, quia his conditionibus positis, non apparet, unde graviter delinqui possit. Et hoc fortasse concessit Eliseus Namanno, ut scilicet ad famulandum domino suo, ingrederetur in templum idoli, immò & genuflecteret, domino genuflectente, non quidem in gratiam idoli, sed in commoditatem Domini se innitens super ipsum. Ita Sanch. lib. 2. in Dec. c. 4. n. 14. At verò, si ex circumstantiis appareat illum templi ingressum esse ad profitendam falsam sectam, nunquam licet. Idem ibid. n. 25. quia (quidquid videatur in contrarium innuere. Azor. p. 1. lib. 8. c. 27. quest. 5.) sic esset intrinsecè malum, idque videtur declarasse Paulus V. apud Sanch. ibid. n. 27. Laym. ibid. n. 6. nam cum in dubium verteretur, An in Anglia liceret Catholicis ingredi hæreticorum templa, sic jubente Rege hæretico, liceret, inquam, cum protestatione, quod id facerent merè ad obediendum Civili Principi in re indifferente, qualis est materialis ingressus templi, Paulus V. doctissimique insuper viri censuerunt, nequaquam licere. Ratio potissima fuit, quia in iis circumstantiis non poterat præsumi juberi materiale prædictum ingressum, sed ingressum, ut signum profectum hæreticorum sectam, quam Rex ab omnibus excipi contendebat, & per illum ingressum tanquam per implicitum signum extorquebat.

12. Ex dictis solvitur ille casus, an Rex animo Catholicus, possit prædictas, similesque actiones exercere, ut nimirum sic, vel non irritet infideles subditos, expectetque aptius tempus ad eorum conversionem, vel facilius in cognitionem hæreticorum deveniat, quod inde illos punire & de regno ejicere possit, &c. solvitur, inquam, nam ut ex dictis constat potest eas exercere, quæ non sunt professiones falsæ sectæ, nec in aliorum scandalum sunt, ut comedere carnes diebus vetitis, induere vestes nationis, ingredi materialiter templa, &c. ac non potest adolere thus idolo, illi genuflectere, adorare, & similia ex se, & circumstantiis significativa falsi cultus: non enim sunt facienda mala, ut eveniant bona.

13. Solvitur secundò illud: An liceat matrimonium contrahere coram Parocho Hæreticorum; Non enim licet, quia esset testificatio, seu approbatio hæreticæ sectæ. Ita Coninch. de fide, d. 13. d. 3. n. 63. liceret tamen coram Magistratu civili, modò antea Catholico ritu matrimonium fuerit contractum, vel postea con-

traheretur. Ratio utriusque dicti est, quia ibi saltem implicitè approbatur secta. Ministri hæretici, hic sola recognitio politæ præcepti, per quam civis sit constet initium à Catholico, hinc matrimonium.

¶ I V. De quinto Præcepto, non negandi interius Fidem.

2. Duplici modo contra ad præceptum delinqui potest: primò negando, vel dubitando per deliberatam voluntatem de articulis fidei. Secundò amplectendo aliam sectam, paganisam, v. g. vel judaismum, qui enim has amplectitur, veram fidem jam negat, & communi vocabulo infidelis vocatur, nam ille prior dicitur hæreticus, vel apostata à fide, vel schismaticus. De singulis ea quæ sunt necessaria breviter delibabimus.

De Hæretico, seu Hæresi.

Quid sit hæresis.

1. Est error hominis baptizati in intellectu voluntarius, contra aliquem fidem articulum cum pertinacia; Sanch. lib. 2. in Dec. c. 7. n. 1. alique nam si contra omnes, et Apostata, de quo paulò pòst.

Non ergo Carechumenus erit propriè hæreticus, saltem ad hoc, ut incurat penas ab Ecclesia statutas, quia is nondum suscepit baptismum, per quem, tanquam per januam ingreditur quis in Ecclesiam, ejusque sit subditus. Præterea non erit hæresis, factum, vel dictum exterius contra fidem, si non sit cum errore intellectus, nec si ejusmodi error sit sine pertinacia, qua nequaquam posita, merito ait S. Augustinus episc. 16. Errare quidem poterit, sed hæreticus non erit.

3. Dubii item in fide, hoc est qui deliberatè putant rem fidei dubiam esse, ut etiam qui opinativè solum assentiuntur rebus fidei, putantes articulum aliquem fidei esse solum probabilem, hæretici sunt, si quidem ad fidem requirunt, ut eorum articuli credantur ex Dei revelatione. Ita Sanch. ibid. n. 12. alique Dico (solum) nam ex vi alicujus rationis affirmare probabilem esse aliquem articulum, non est hæreticum, immò laudabile, modò tenas ex vi revelationis esse certum. Ita Castro P. tom. 1. tr. 4. d. 3. p. 2. n. 12.

Sed in quo consistit acta pertinacia. Dico non consistere in aliqua temporis mora, ut innuere videtur Sylvest. v. Hæresis, l. 9. 2. sed in electione deliberata voluntatis certa cognitione, quòd illud sit contra id, quod sentit Ecclesia: pertinax igitur eris, si doctrinam Ecclesie noscens, propriæ opinioni illi contrariæ adheres. Ex quo vides in momento temporis hæresis actum consummari posse, hæresis ex mora brevi posse conjici, fidem præsertim innotatum non consensisse cogitatione de hæresi admittenda, quod solum fortasse docere voluit Sylvest.

4. Qui verò errat contra fidem ex ignorantia falsa, vel affectata quomodocunque culpabili, per quam nescit illud in quo errat esse contra fidem, estne verè hæreticus: esse affirmat Sous, Lorca, alique apud Castro Pal. citat. num. 1. quia peccata ex ignorantia culpabili, & ex certa scientia sunt ejusdem speciei, v. g. idem specie peccatum committit, qui ex ignorantia culpabili, quòd hodie sit dies festus, non audit Sacrum, ac, si sciens esse diem festum, non tamen audit: Sed melius cum communione sententia negat Suarez, Azor. Coninch. Arag. Farinac. ipsæque Castro Palaus, hoc citans ibid. num. 1. (est in foro externo reputetur, ut hæreticus) quia ad hæresim non satis est qualibet culpa, ut accidit in aliis materiis, in quibus procedit doctrina Soti, sed requiritur præterea pertinacia, quæ certè non est in ignorante, de quo loquimur.

Hæresis alià interior, exterior alià.

5. Hæresis autem alià est merè interna quæ scilicet consummatur in ipso intellectu, nullo signo exterius dato. Alià externa, quæ exterius prodit per aliquam vo-